

Wiadomości różne cudzoziemskie z Kráková die 19. Maij. 1696.

Poseł Portugalski w Wiedniu, po audientiách v Cefárstvá Ich Mściow y Conferen-
tiách, względem Iego Commissyi od Principałá swego, nietylko vrget expeditiey
prędkiey, ále tecz spodziewáiac się *ab Augustissimo Imperatore* szczęśliwie požadány, nay-
bárdziey respekem Pokoiu Vniwersálnego między Pány Chrześciánskimi, żeby tym
prędy ad maturitátem mógł bydz przywiedziony, stára się pilno, chać powracác skwá-
pliwie do Pána swego, z vkontentowánien interesów wszelákich. Z Posłánikiem tak
że Moskiewskim trutynowáne było dwádzieściá punktów, *in ordine ad continuationem*
Woyny z Porthá Ottománska, y w krotce będzie ná nie declarátia Cefárska, tám *in Pu-
blicis quám in militaribus*, poniewasz żarliwie promouet ten Minister Moskiewski dál-
sze negotia stofuiace się do ruyny Bisurmánów; y iest wielka apparentia według Iego
zdánia, iż rzeczy Moskiewskie y Kozáckie przy łasce Boskiey feliciter powodzić się
będą, przy dostąpieniu Ozowá, o którym czyni nádzieję, że go (álbo iusz dostáli, álbo
niepochybnie dostána za pomoca Boska) iákosz Generál Moskiewski ten co blisko tey
Fortecy zimował (według listów Siedmigródzkich) máła iusz pod swoię moc pod-
bić z tym przydatkiem, iż przytym siedm tysięcy Tátarów zbito: czemu postárenu
ieszcze niewszyscy tey nowinie dáia wiárę, iednak sámey wszechmocności y łasce Bo-
skiej przez Iego Święty Cud to się stác mogło; co dáy Boże, á interim chromego z
informátia czekaymy. Ostatnie listy z Stámbulu, y z Adryánopolu twierdza, że się
iuz ruszył Sułtan Cefarz Turecki z wielkim przygotowánien do Węgier. Y kłáda Woy-
ská Tureckie wkupie, naydáley vltimis Iunij; wten czas tecz właśnie (álboli tecz y prę-
dzy) Woyšká wálne Cefárzá Iego Mości będą gotowe ad operátionem w polu. Ro-
żne sa diskurszy y zdánia Consiliarzów Woiennych Cefárskich, ieżeliby defensiué ná tey
Cámpániey obstawác, álboli tecz offensiué aggredi Nieprzyaciela, wezym były rátie
rożnych pro, & contra: ále przecię praualuert ci, ktorzy powiedzieli, iż Woyná de-
fensiuo modo záwzse byłá nieszczęśliwa, álbowiem Nieprzyaciel aliqua celeritate
mógłby się inuiscerare w Kráie Cefárskie nábyte, y potym prosequi dálze szczęście
swoie gdyby się (Pánie vchoway) powinęła nogá Nászym, á kiedy offensiuo modo
rozuczy resoluca, Nieprzyaciela áttakowác będą, przy łasce Boskiey mogą náby-
wónego pomieszcác intencye, przywodzić ná pámięć Sławnego niegdý
S. P. Nieb: Xiażęciá Montecuculego Wielkiego Hetmána Cefárskiego,
Aphorismách y Rádách woiennych, záwzse gánił Woynę defensiuo mo-
rzy siłách corresponduiacych Nieprzyacielskim, iáko to teraz Cefarz
Bożey będzie miał wálne swoje Woyšká ktore mogą vprzedzić Po-
Xiażę Iego Mość Elektor Sáski, oznáymil Cefarzowi Iego Mosci przez
Rozę że w tydzień po Świętách Páschálnych, miał się wybrać do Wie-
potym na Cámpánia do Węgier, á Iego 4 m. ludzi stáwi ná mieysce
vltimis Iunij. Kiedy záś się dowiedziáno o potędze Tureckiey cia-
m, w Wiedniu, záras zátrzymáno Xiażęciá Iego Mości de Báden, v Ce-
ná inſze Rády y przedsięwzięcia trutynowánien, z kad inferunt nie kto-
Cefarz Iego Mość obrocić Go do Węgier, rádzac Cefarzowi Iego
Węgrzy życzliwi Kátolicy, áby Xiażęciá tego de Báden przeciwko Turkom
wypráwił, iáko w kilku okázyách z niemi doświádczonego Káwalerá, ále że tecz iest
potrzebny do Rhenu, tedy przyidzie mu po Rádách powtórnych Woiennych wrocić
się támeż do Woyšk Imperyálnych przeciwko Fráncuzom, á Márszałkowi Cáprárne do
Węgier,

Węgier, chociaż ten słabym zdrowiem znówu wymawia się; więc w tym decyfia Cefarz lego Mości za przybyciem Xiażęcia lego Mości Elektora Salskiego, będzie rzetelna. Zgadzaia się też listy Stambułskie y Adryanopolitańskie, iż Sułtan dwoiakię przed się vmyślił wziąć tego Roku Imprezy to iest, naypierwsza, sam in Persona prosto do Siedmigrodu, a na druga wielkiego Wezyra do Węgier obraca za Belgrad. Wszystkie iusz prawie Regimenty ciagna do Węgier na miejsce nawnazczone do Popisu generalnego, z Tropami Pośilkowemi, y rachua wszystkicho Woyska Cefarskiego na 60. tysięcy do boiu Niemcow oprócz Węgierskiego Narodu Zolnierzow woiennika dobrego y odważnego. O Woysk zaś Tureckich liczbie, ieszcze pręcis nie może constare, bo v Porthy Ottomanskię było nieco rozerwania y pomieszania rzeczy dla Persyanow, ktorzy nietylko byli wtargnęli w Kracie Tureckie, ale się też bynamney nie vspokoily Arabskie rebelie, y bunty na ktore się Portha zapatrywala y Sułtan wstrzymywał od ruszenia prędkiego do Węgier. Xiażęciu Vaudemontowi do Siedmigrodu przyszedł Ordynans, aby ze swoia Diwizya wyszedł w pole, y polozył się przy Fortelu na dobrym miejscu Pogranicznym gdzie będzie naylepiey rozumiał, żeby mógł wtargnienia zabronić Nieprzyacielskiego do niego, tym czasem nim się skupia wszystkie Woyska Cefarskie. Z Paryza potwierdzia o wielkiej gotowości Krola lego Mości Francuskiego do Flándryey, iż tam naywiększe siły mieć może y będzie, gdzie Colligaci rozerwane podobno będą mieli, kiedy do Angliey ich część odesłali z Xiażęciem Vitembergiem, y w krotce vslyszemy na co tak częste Francuskie ruszenia temi czasami były, bo z iedney strony Márzalek Besslers różne Obozy stanoził y odmieniał, a zdruzicy strony Cont de Gwiskard rużnie probował szczęścia y pod Namur. Flotta Francuska, lubo się była ex Mediteraneo cokolwiek ruszyła za Wyspy Hieres nawnazwane, ku Oceanowi postaręmusz za złym powrotnym wiatrem y burzliwością Morska musiała się na kotwicach załtanowic y podobno iey więcej nieprzyidzie ta raza bydz na Oceanie. Flotty Angielska y Olenderska ruszyły się z Kadyczyną na Ocean ku Domowi, ktorym nie przydzie się także z Francuska potkac, lubo ta rada by staneła wczelie Nieprzyacielskim ale nie może dla przeciwnego wiatru, a dotego nieopusci Mediteraneu, aby Wloska Ziemia trzymala in freno, Hiszpania w strachu, Xiażęta, y Rzeczypospolite Nadmorskie in metu. Według listow Weneckich, z niektórych kraiow Tureckich, iako to Skutarskich Podgoryckich, Pubskich, Klementynskich, &c. Gur y Narodow, niechcieli żadnym spotobem wydawac contributij ani ludzi na woynę wyprawiac, y chociaż Suliman Beglerbek Albanski gwałtem ich do tego posluszenstwa przymuszal, bynamniey iednak nie niewskorac, ani się Go obawiali, owszem mu grozili przy gotowości swojej w kupie zostaiacy, y trzymali im Wenerowie grzbiet przeszkadzaiac Nieprzyacielowi do stawiania ludzi na Woynę y wydawania piniędzy. W Alexandrycy Egiptie morowe powietrze co dzień to bardzicy się szerzyło. Turcy w tamtych kraiach zazywali strażemmá, głoszac że Kozacy sila złego nárobili na Morzu Czarnym, a żeby tym sposobem spiacych trzymali Wenerow, a potym niespodzianie wtargnęli do Morcy, iednak Hetman Wielki Wenecki ostrożny nie tylko trzyma ludzi 4. tysiące v listnu, ale też y Zagle gotowe gdzie potrzeba accurrere; W Thebie znaydowało się ośm tysięcy Turkow, a w Negropencie siedm tysięcy lanczarow.